SODBA SODIŠČA (prvi senat)
z dne 21. junija 2007*

V zadevi C-259/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Rechtbank te Rotterdam (Nizozemska) z odločbo z dne 8. junija 2005, ki je prispela na Sodišče 20. junija 2005, v kazenskem postopku proti

Omni Metal Service,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, J. N. Cunha Rodrigues, K. Schiemann (poročevalec), M. Ilešič in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: J. Swedenborg, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 7. septembra 2006,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Omni Metal Service R. Sinke in B. Veldhoven, odvetnika,

— za nizozemsko vlado H. G. Sevenster in de Mol ter P. van Ginneken, zastopniki,

— za portugalsko vlado L. Fernandes in M. Ribes, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti M. Konstantinidis, zastopnik, skupaj s P. Kuglom, T. Ormondom in P. Kuypersom, odvetniki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 15. februarja 2007

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v Skupnost in iz nje (UL L 30, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2557/2001 z dne 28. decembra 2001 (UL L 349, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 259/93).

2 Ta predlog je bil predložen v okviru kazenskega postopka proti Omni Metal Service zaradi izvoza odpadnih električnih kablov iz Španije na Kitajsko s tranzitom skozi Nizozemsko, brez predhodne prijave tega tranzita nizozemskim organom.

Pravni okvir

3 Člen 1(1)(a) Uredbe št. 259/93 določa:

„1. Ta uredba se uporablja za pošiljke odpadkov znotraj Skupnosti, v njo in iz nje.

[...]

3. a) Iz določb te uredbe se prav tako izvzamejo pošiljke odpadkov, namenjenih samo predelavi in navedenih v prilogi II, razen kakor je predvideno v pododstavkih (b), (c), (d) in (e), v členu 11 in členu 17(1), (2) in (3) [...]“

4 V skladu s prilogo II k Uredbi št. 259/93 z naslovom „zeleni seznam odpadkov“ velja:

„Neodvisno od tega, ali so vključeni v ta seznam, se ti odpadki ne smejo prevažati kot odpadki z zelenega seznama, če so onesnaženi z drugimi snovmi v meri, ki a) povečuje tveganja, povezana z odpadki, ki zadoščajo, da se upravičí njihova vključitev v oranžni ali rdeči seznam, ali b) ki preprečuje, da bi se ti odpadki lahko smotrno ekološko predelali.

GA. Odpadki kovin in kovinskih zlitin v kovinski, nedisperzni obliki.

[...]

Naslednji odpadki in ostanki iz neželeznih kovin in njihovih zlitin:

GA 120 7404 00 Odpadki in ostanki iz bakra

[...]

GC. Drugi odpadki, ki vsebujejo kovine

GC 010 Odpadne električne sestave in elektronske odpadke sestavljajo samo kovine ali zlitine

GC 020 Elektronski odpadki (npr. tiskana vezja, elektronske komponente, žica ipd.) in elektronske komponente, primerne za ponovno izrabo osnovnih in plemenitih kovin

[...]

GH. Trdni odpadki iz plastike

Skupaj, vendar ne samo, z:

GH 010 3915 Odpadki, odrezki in ostanki plastičnih mas iz:

[...]

GH 013 nekdanji 3915 30 – polimeri vinilklorida

[...]"

5 V skladu s členom 17 Uredbe št. 259/93 velja:

„1. V zvezi z odpadki iz priloge II Komisija pred datumom, ko se začne uporabljati ta uredba, uradno obvesti vse države, za katere se sklep OECD [Sklep Sveta Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj z dne 30. marca 1992 o nadzoru čezmejnega premeščanja odpadkov za predelavo] ne uporablja, o seznamu

odpadkov, navedenih v tej prilogi, in zahteva pisno potrditev, da v namembni državi takih odpadkov ne kontrolirajo in da bo ta država sprejela vrste takih odpadkov, ki jih je treba poslati, ne da bi uporabila kontrolne postopke, ki se uporabljajo za odpadke iz priloge III ali IV, ali pa zahteva, da namembna država navede, v katerem primeru se taki odpadki kontrolirajo po teh postopkih ali pa po postopku iz člena 15.

[...]

2. Kadar se izvažajo odpadki iz priloge II, morajo biti namenjeni predelavi v obratu, ki deluje po veljavni nacionalni zakonodaji ali pa ima dovoljenje za obratovanje v državi uvoznici. [...]

[...]

8. Kadar se odpadki za predelavo iz priloge III in IV in odpadki za predelavo, ki še niso bili razvrščeni v prilogo II, III ali IV, izvozijo v države in skozi države, za katere se sklep OECD ne uporablja:

— se smiselno uporablja člen 15, razen odstavka 3,

— se lahko utemeljeno ugovarja samo skladno s členom 7(4),

razen če je predvideno drugače v dvostranskih ali večstranskih sporazumih, sklenjenih skladno s členom 16(1)(b) in na podlagi kontrolnega postopka iz odstavka 4 ali 6 tega člena ali člena 15."

6 Člen 15 Uredbe št. 259/93 določa postopek, ki se uporabi v primeru izvoza odpadkov za odstranitev. Ta postopek določa zlasti prijavo pristojnemu organu države tranzita.

7 Člen 26(1)(a) te uredbe določa:

„Šteje se, da je [nezakonit promet] vsako pošiljanje, ki je bilo opravljeno:

a) brez prijave vsem pristojnim organom po določbah te uredbe;

[...]"

8 Uredba Komisije (ES) št. 1547/1999 z dne 12. julija 1999 o postopkih nadzora iz Uredbe Sveta (EGS) št. 259/93 za pošiljke nekaterih vrst odpadkov v nekatere države, za katere se Sklep OECD C(92) 39 konč. (UL L 185, str. 1) ne uporablja, kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2118/2003 z dne 2. decembra 2003 (UL L 318, str. 5), določa, kot izhaja tudi iz njene priloge D, da Kitajska brez vsakršnega kontrolnega postopka, določenega z Uredbo št. 259/93, sprejme pošiljke odpadkov iz

skupin GA 120 740400, GC 020 in GH priloge II k Uredbi št. 259/93, vendar na podlagi obveznega predhodnega pregleda China National Import and Export Commodities Inspection Corporation.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Družba Omni Metal Service s sedežem v Franciji je v kazenskem postopku pred Rechtbank te Rotterdam na podlagi člena 10.60, prvi pododstavek, zakona o upravljanju okolja (Wet milieubeheer) v povezavi s členom 26, prvi pododstavek, Uredbe št. 259/93.

10 Ta ji očita, da je okoli 15. marca 2004 kršila določbe Uredbe št. 259/93, ko je iz Španije na Kitajsko s tranzitom skozi Rotterdam izvozila 17 zabojnikov, ki so vsebovali odpadne električne kable (sestavljene iz električne žice in obdane s prevleko PVC, ki so bili različnih premerov, do največ 15 cm), namenjene za predelavo za ponovno uporabo, brez predhodne prijave tega tranzita pristojnim organom.

11 Po mnenju Openbaar Ministerie (državno tožilstvo), ker teh odpadkov ne sestavljajo žice in kabli za rabo v gospodinjstvu, temveč gre za podzemne kable razmeroma velikega premera, namenjene prenosu električne energije, ti ne sodijo med odpadno elektronsko opremo v smislu šifre GC 020 zelenega seznama odpadkov. Neločene kombinacije bakra in PVC poleg tega kot take ni na tem seznamu niti na seznamih, določenih v prilogah III ali IV k Uredbi št. 259/93, zato bi morala biti za pošiljko odpadkov v državo, ki ni članica OECD, zlasti nizozemskemu organu kot organu tranzita poslana prijava, kot to izhaja iz določb člena 15 v povezavi s členom 17(8) navedene uredbe.

12 Openbaar Ministerie meni, da je tako razlago treba upoštevati po eni strani zaradi potrebe, da se vrste odpadkov, katerih pošiljka ni urejena na podlagi Uredbe št. 259/93, razlagajo ozko, in po drugi strani glede na podatke iz sodbe z dne 25. junija 1998 v zadevi Beside in Besselsen (C-192/96, Recueil, str. I-4029, točki 32 in 34).

13 Omni Metal Service nasprotno meni, da odpadki, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, vsekakor sodijo pod zgoraj navedeno šifro GC 020, saj je za tako kvalifikacijo odločilna le sestava kablov, ne pa njihov premer ali njihov izvor. Poleg tega naj bi se v skladu s prakso Španije, države odpreme, ko gre za kombinacijo različnih odpadkov, vključenih na zeleni seznam, ti upoštevali, kot da bi bili s tega seznama, in je zato treba uporabiti zanje določeni postopek. Politika Kitajske naj bi bila podobna, saj naj bi se ta tretja država glede kombinacije bakra in PVC omejila na to, da se za uvoz zahteva predhodni pregled China National Import and Export Commodities Inspection Corporation v državi odpreme.

14 V teh okoliščinah je Rechtbank te Rotterdam prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali so odpadni kabli, kot so ti, ki so predmet spora (katerih del ima premer 15 cm), lahko uvrščeni med „elektronske odpadke, kot so npr. kabli ipd.“ v okviru šifre GC 020 zelenega seznama?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali se kombinacija snovi z zelenega seznama, ki kot taka ni navedena na zelenem seznamu, lahko ali se mora upoštevati kot snov z zelenega seznama in ali se taka kombinacija snovi lahko prevaža z namenom predelave, ne da bi se uporabil postopek obveščanja s prijavo?

3. Ali je treba v tem smislu odpadne snovi predati ali prevažati ločeno?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

15 Najprej je treba poudariti, da je vloga Sodišča – kadar mu je predložen predlog za sprejetje predhodne odločbe – ta, da nacionalnemu sodišču pojasni vsebino pravil Skupnosti, kar bo temu sodišču omogočilo pravilno uporabo teh pravil za dejansko stanje, o katerem odloča, ne pa da jih samo tako uporabi, predvsem ker ni nujno, da ima Sodišče za to na voljo vse potrebne podatke.

16 Postopek za sprejetje predhodne odločbe iz člena 234 ES torej uvaja tesno sodelovanje med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki temelji na medsebojni razdelitvi funkcij, in je sredstvo, s katerim Sodišče posreduje nacionalnim sodiščem

dele razlage prava Skupnosti, ki jih potrebujejo za rešitev sporov, o katerih odločajo (sodba z dne 7. novembra 2002 v zadevi Lohmann in Medi Bayreuth, od C-260/00 do C-263/00, Recueil, str. I-10045, točka 27).

17 Nasprotno pa Sodišče ni pristojno za presojanje dejstev v glavni stvari, za uporabo pravil prava Skupnosti, ki jih je razlagalo, ali za nacionalne ukrepe ali situacije, saj je za ta vprašanja izključno pristojno nacionalno sodišče (glej zlasti sodbi z dne 5. oktobra 1999 v zadevi Lirussi in Bizzaro, C-175/98 in C-177/98, Recueil, str. I-6881, točka 38, in z dne 22. junija 2000 v zadevi Fornasar in drugi, C-318/98, Recueil, str. I-4785, točka 32).

18 V teh okoliščinah je treba prvo vprašanje razumeti tako, da se želi z njim izvedeti, ali je treba šifro GC 020 zelenega seznama odpadkov razlagati tako, da zajema električne kable in eventualno pod katerimi pogoji.

19 V zvezi s tem je iz besedila navedene šifre razvidno, da so odpadki, ki jih zajema, elektronski odpadki in elektronske komponente, primerne za ponovno izrabo kovin. Kot je poudarila nizozemska vlada, kabli niso navedeni kot primer teh elektronskih odpadkov.

20 Iz tega sledi, da se, kot sta pravilno trdili navedena vlada in Komisija in je v nasprotju s trditvami Omni Metal Service, šifra GC 020 nanaša izključno na kable elektronske opreme. Nasprotno ta šifra ne velja za kable drugih vrst, zlasti tiste v zvezi z električno opremo in električnimi sklopi, saj šifra GC 010 zelenega seznama odpadkov poleg tega glede odpadkov iz te kombinacije izrecno določa, da ne spadajo pod to šifro, razen ko so sestavljeni samo iz kovin ali zlitin.

21 Čeprav opisi, ki jih je predložitveno sodišče predložilo v zvezi s kabli, ki so obravnavani v zadevi v glavni stvari, kažejo, da ne gre za kable, ki bi bili del elektronske opreme, je Omni Metal Service na obravnavi trdil, da naj ti kabli nikakor ne bi bili namenjeni izključno podzemnemu prenosu energije, kot trdi nizozemska vlada, pač pa naj bi bili sestavni deli elektronske opreme.

22 Vendar pa je, kot je bilo opozorjeno v točkah od 15 do 17 te sodbe, za zapisnik o dejstvih, ki je v zvezi s tem obvezen, pristojno predložitveno sodišče.

23 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti tako, da je treba šifro GC 020 zelenega seznama odpadkov iz priloge II k Uredbi št. 259/93 razlagati tako, da ne zajema kablov, razen če so ti sestavni deli elektronske opreme.

Drugo in tretje vprašanje

24 Uvodoma je treba poudariti, da se postopek v glavni stvari nanaša na izvoz električnih kablov, sestavljenih iz električne žice in obdanih s PVC prevleko, in ne tistih, katerih žica ali prevleka sta bili predhodno ločeni ena od druge.

25 V teh okoliščinah je treba drugo in tretje vprašanje predložitvenega sodišča razumeti tako, da se z njima v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo št. 259/93 razlagati tako, da se ureditev pošiljk, določena v skladu s to uredbo v zvezi z odpadki z zelenega seznama odpadkov, uporablja glede sestavljenih odpadkov, ki jih, čeprav niso navedeni na tem seznamu, sestavljata dve snovi, od katerih sta obe uvrščeni na ta seznam.

26 Po mnenju nizozemske in portugalske vlade je treba na to vprašanje odgovoriti nikalno. Nasprotno družba Omni Metal Service ostaja mnenja, ki ga je pred tem predstavila pred predložitvenim sodiščem in v skladu s katerim bi bilo za tak sestavljen odpadek treba uporabljati ureditev, ki velja za zeleni seznam odpadkov.

27 Komisija trdi, da je odgovor na vprašanje, ali se kombinacija snovi z zelenega seznama odpadkov lahko pošlje brez predhodnega obveščanja s prijavo, odvisen od okoliščin posameznega primera. Po njenem mnenju bi bila neizpolnitev obveznosti predhodne obvestitve s prijavo dopustna predvsem v primeru, ko bi namembna država sprejela zadevne odpadke za njihovo predelavo, če bi bile vse zadevne snovi uvrščene na zeleni seznam odpadkov, in ko temu ne bi nasprotovala stopnja onesnaženosti različnih odpadkov.

28 Nasprotno naj bi bilo iz uvoda priloge II k Uredbi št. 259/93 mogoče sklepati, da je uporaba ureditve zelenega seznama izključena vselej, ko bi šlo za znatno povečano tveganje za okolje ali ne bi bilo mogoče smotrno predelati različnih zadevnih snovi. V postopku v glavni stvari pa Komisija meni, da se obvestitev s prijavo zahteva, ker PVC ni vedno nenevaren za okolje.

29 Kot je Sodišče predhodno poudarilo, izhaja zlasti iz šeste in devete uvodne izjave Uredbe št. 259/93, da sistem, ki je bil uveden za nadzorovanje in kontrolo pošiljk odpadkov med državami članicami in ga je uvedla navedena uredba, upošteva potrebo po ohranjanju, varovanju in izboljšanju kakovosti okolja in omogoča pristojnim organom, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za varovanje zdravja ljudi in okolja (glej sodbo z dne 28. junija 1994 v zadevi Parlament proti Svetu, C-187/93, Recueil, str. I-2857, točka 18).

30 Enajsta in dvanajsta uvodna izjava Uredbe št. 259/93 potrjujeta, da je namen kontrole in nadzora, uvedenih s to uredbo, varovanje okolja ne le v Skupnosti, temveč tudi v tretjih državah, v katere so odpadki iz Skupnosti izvoženi.

31 Dejstvo, da so pošiljke odpadkov za predelavo, uvrščenih na zeleni seznam odpadkov, kot izjema običajno izvzete iz kontrolnih postopkov, uvedenih z Uredbo št. 259/93 na podlagi njenega člena 1(3)(a), pojasnjuje, kar je poudarjeno tudi s štirinajsto uvodno izjavo navedene uredbe, okoliščina, da naj ti odpadki navadno ne bi pomenili tveganja za okolje, če se v namembni državi ustrezno predelajo. Iz tega pojasnila izhaja, da je uvrstitev določene vrste odpadkov na ta seznam in posledično izvzetje iz kontrolne in nadzorne ureditve, uvedene z Uredbo št. 259/93, rezultat

predhodnega preizkusa, na podlagi katerega je bil ugotovljen neobstoj takega tveganja.

32 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da prožnejše ureditve, ki velja za odpadke z zelenega seznama odpadkov, in sicer neuporaba temeljnih postopkov kontrole in nadzora uvedenih z Uredbo št. 259/93, načeloma ni mogoče razširiti na odpadke, ki jih ni na tem seznamu.

33 Predvsem okoliščina, da določen odpadek sestavljata snovi, ki bi lahko, če ju upoštevamo ločeno, sestavljali odpadke, uvrščene na zeleni seznam odpadkov, ne bi avtomatično pomenila, da tako mešani odpadek sodi na tak seznam. Pogoji, pod katerimi lahko poteka recikliranje odpadkov, in morebitna okoljska tveganja, povezana z ravnanjem z odpadki, pa niso nujno enaki glede na to, ali je zadevni odpadek celotna sestava, ki jo sestavlja več snovi, ali pa vsaka navedena snov sestavlja različen odpadek.

34 V zvezi s tem je treba sicer poudariti, da je Sodišče presodilo, da mešanica odpadkov, ki so na zelenem seznamu odpadkov, lahko spada v kategorijo „AD 160 komunalni/gospodinjski" v smislu oranžnega seznama Uredbe št. 259/93, in dodalo, da navedeni odpadki lahko spadajo na zeleni seznam le, če so bili predmet ločenega zbiranja ali če so bili pravilno razvrščeni (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Beside in Besselsen, točki 30 in 31).

35 *A fortiori*, enoten odpadek iz trajne kombinacije in ne iz preproste naključne mešanice dveh glavnih snovi, navedenih na zelenem seznamu odpadkov, ne bo spadal na navedeni seznam, razen če je na njem izrecno naveden.

36 Mnenje Komisije ne more biti upoštevano.

37 Prvič, ta pristop ni združljiv s cilji, ki jih zasleduje Uredba št. 259/93 v delu, v katerem določa, kot je bilo pojasnjeno v točkah od 28 do 33 te sodbe, da se iz mehanizma kontrole in nadzora, uvedenega s to uredbo, izvzamejo pošiljke odpadkov določene vrste samo z uvrstitvijo teh vrst odpadkov na zeleni seznam odpadkov na podlagi predhodnega preizkusa, namenjenega okoljskim tveganjem, povezanim z recikliranjem in ravnanjem z navedenimi odpadki.

38 Drugič, kot je pravilno poudarila nizozemska vlada, bi posamičen pristop, kot ga predlaga Komisija, ustvaril pravno negotovost tako med gospodarskimi subjekti, ki bi bili v prvi vrsti pozvani, naj to presodijo in prevzamejo tveganja, kot tudi med pristojnimi organi držav članic.

39 Glede na omenjene negotovosti bi bil tak pristop prav tako škodljiv za cilje zakonodajalca Skupnosti, ki je imel s tem, ko se je zatekel k obliki uredbe za namen zakonske ureditve področja pošiljk odpadkov, poseben namen zagotoviti sočasno in usklajeno uporabo te zakonodaje v vseh državah članicah, saj taka uskladitev vodi ne le do pogojev, na podlagi katerih se te pošiljke lahko opravijo, temveč prav tako do postopkov, ki se za pošiljke uporabijo (sodba z dne 13. decembra 2001 v zadevi DaimlerChrysler, C-324/99, Recueil, str. I-9897, točki 34 in 67).

40 Tretjič, mnenje, ki ga zagovarja Komisija, nima podpore v Uredbi št. 259/93. Predvsem, in v nasprotju s trditvami Komisije, uvod priloge II k Uredbi št. 259/93 ne

utemeljuje sklepa, v skladu s katerim bi se za odpadek, sestavljen iz snovi, ki sta na zelenem seznamu odpadkov, morala uporabiti ureditev, določena za odpadke, naštete v navedenem seznamu, ker iz tega ne izhaja znatno povečano tveganje za okolje ali nezmožnost racionalne predelave različnih zadevnih snovi.

41 Seveda pa ne smemo preprosto izenačevati trditve iz navedenega uvodnega stavka, ki zadeva primer, ko je določen odpadek „onesnažen" z „drugo" snovjo, s primerom, ko je odpadek sestavljen iz dveh snovi, ki obe sestavljata bistveni del.

42 Glede na vse navedeno je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba Uredbo št. 259/93 razlagati tako, da okoliščina, da mešani odpadek sestavljata snovi, od katerih sta obe na zelenem seznamu odpadkov, določenem v prilogi II k tej uredbi, ne pomeni, da se ureditev, uvedena v skladu z navedeno uredbo, v zvezi z odpadki s tega seznama uporablja glede navedenih mešanih odpadkov.

Stroški

43 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1 **Šifro GC 020 zelenega seznama iz priloge II k Uredbi Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v Skupnost in iz nje (UL L 30, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2557/2001 z dne 28. decembra 2001, je treba razlagati tako, da ne zajema kablov, razen če so bili sestavni deli elektronske opreme.**

2 **Uredbo št. 259/93, kot je bila spremenjena z Uredbo št. 2557/2001, je treba razlagati tako, da okoliščina, da mešani odpadek sestavljata snovi, od katerih sta obe na zelenem seznamu odpadkov, določenem v prilogi II k tej uredbi, ne pomeni, da se ureditev, uvedena v skladu z navedeno uredbo, v zvezi z odpadki s tega seznama uporablja glede navedenih mešanih odpadkov.**

Podpisi